

ZPRAVODAJ

Jihomoravské
oblasti KČT

Informační občasník KČT-JMO

ročník 8 / č. 4 – prosinec 2020

Zmuchlat a zahodit

Tak se nám v těchto dnech opět změní čísličko na konci letopočtu a my se budeme – někdo chvíli, někdo déle – učit psát nové čtyřčíslí. Se změnou roku také mnoho z nás vymění na pracovním stole doslouživší kalendář za nový. Ten starý skončí buď v koši nebo v kamnech, v ideálním případě ve tříděném odpadu.

Věřím, že mnoho z nás by taky nejraději – jenom kdyby to šlo – zmačkalo a co nejdál odhodilo uplynulý „covidový“ rok. Přinesl nám jenom samé zákazy a omezení, mnoho zrušených pochodů a dalších turistických akcí. Nebylo to vůbec lehké, ale říká se také, že všechno zlé je k něčemu dobré. A taky těžko na cvičišti, lehký na bojišti.

Když pominula jarní absolutní uzávěra, začali jsme se učit, jak chystat pochody tak, aby vyhovovaly přísným hygienickým požadavkům. Když pak na podzim přišla druhá vlna, mnoho pořadatelů se rozhodlo přes všechny potíže vytrvat a stále nabízet všem lidem motivaci k tak důležitému pohybu. V přírodě na čerstvém vzduchu.

Roční epidemie nám mnohé vzala. Ale přinesla i mnohé příležitosti. Je už jenom na nás, jestli je dokážeme odhalit a využít v náš prospěch. Chytrých hlav na to máme snad dost. Proto nelze, i když to vypadá jednoznačně, jen tak končit rok odsoudit.

Jedno je v podstatě jisté. Jestli se nám podaří covid v dalším roce překonat, má nadcházející rok skutečně obrovskou šanci být opravdu lepší než ten letošní. Nabídne nám 365 dní na to, sledovat, jak se mu to podaří. Hodně ale bude záležet i na nás. Ruky v kapsách tomu nepomůžou.

OBSAH ČÍSLA

Tišnovská padesátka slavila padesátku

Zhodnocení jubilejního ročníku pořadatelé doplňují autentické prožitky jednoho z účastníků. **strana 14**

Padesátý výstup na Babí lom bude!

I přes všechna omezení kulatý ročník oblíbené novoroční akce pořadatelé nevdali. Přinášíme i historii výstupů a střípky z jeho historie. **strana 19**

Výprava na Letní turistický sraz v Duchcově dokonale nahradila zrušené zájezdy – II. část

...dokončení z čísla 3/2020

Já už z hrobu nevylezu, su moc stará mrtvola

Jelikož se jako staré mrtvoly necítíme, tak jsme, na rozdíl od písně skupiny Bokomara, z Hrobu vylezli. V této podkrušnohorské vsi začínal náš čtvrtěční výlet. Každopádně táhlý výstup Domaslavickým údolím ve spolupráci s nastupujícím parným dnem neměl daleko k tomu z nás chodící mrtvoly udělat. Shodli jsme se na tom, že kdyby byl tento asi čtyřapůlkilometrový

výstup s převýšením 470 metrů tak dvakrát delší, snesl by bez problémů srovnání s výstupy některými dolinami tatranskými.

Pod Třípanským vrchem jsme si vydechli, setřeli pot, vyždímali trička a mírným klesáním se po červené značce vydali zpět dolů. Příjemným zastavením se stala Dušanova vyhlídka. Přilehlý altánek posloužil k odpočinku a ke svačině, skalní vyhlídka nás oblažila nádhernými výhledy do údolí a na České středohoří. Trochu z míry nás vyvedl blížící se zvuk automobilu, který narušil klid a pohodu z pobytu v přírodě. Nicméně jsme museli kladně kvitovat přítomnost jeho posádky. Osecké technické služby si přijely pro odpadky z koše u altánku.

A soudě podle množství (a při

pochybách, že si většina turistů odnáší, co si přinesla) to očividně dělají pravidelně a dostatečně často.

Další zajímavou zastávkou byla zřícenina oseckého hradu též zvaného Rýzmburk. Nebyli jsme sami, kdo trochu tápal, kudy na hrad správně

odbočit, ale vytrvalost se nám vyplatila, zříceninu jsme si prošli křížem krážem. Historie jednoho z nejrozsáhlejších hradů pod Krušnými horami se začala psát na začátku 13. století. Od 16. století však hrad pustne až do dnešního stavu. Což je škoda zejména u hradní věže, protože jak jsme naznali, byla by z ní pěkná vyhlídka do údolí pod hradem.

Na hranici lesa jsme se ještě zastavili u památníku obětem

na dole Nelson III. Na počátku roku 1934 tam při výbuchu uhelného prachu zemřelo 144 lidí. Po překročení kolejí jsme se ocitli v Oseku.

Po pár metrech naši pozornost upoutala restaurace místního kempu. Jelikož bylo dávno po poledni, nebylo nad čím váhat. Poněvadž jsme však na zahrádce nenašli jediného volného místa, museli jsme vzít za vděk vnitřními prostory, kde se však za parného dne okolní vzduch zrovna nehýbal. Ale jídlo bylo chutné a nápoje dobře vychlazené.

Ani odpolední program však nedal chuťovým pohárkům zahálet. V městečku se nachází hned dva minipivovary, takže vzhůru na degustační výpravu za zlatým mokem. Jako první jsme navštívili restauraci a pivovar Černý orel. Ve stylově zařízeném interiéru převládá dřevo doplněné kamenem a kovááním. Starobylý nádech ještě podtrhuje tlumené světlo.

Ze stálé nabídky jsme ochutnali klasiku pivovaru, světlou dvanáctku Dvandu, tmavou jedenáctku, ležák s přídavkem amerického chmele a taktéž speciály dle aktuální nabídky. Samozřejmostí je zde také použití různých typů sklenic pro jednotlivá piva stejně jako pečlivě zvolená míra.

Nabití dojmy vyrazili jsme do cisterciáckého kláštera, ve kterém se nachází druhý z pivovarů – Ossegg. Tentokrát jsme se usadili u stolečku na zahrádce. Z dostupné nabídky jsme okoštovali světlou dvanáctku Philip a třináctistupňový tmavý speciál Tomáš. Degustaci jsme ukončili tak, abychom pohodlně stihli autobus směr ubytování. Zastávka se našťestí nachází pár metrů od kláštera, takže na přesun stačilo pár minut.

Páteční výlet na Moldavu přinesl několik rozpačitých situací. Začalo to už ráno. Jak jsem zmínil už v úvodu, jízdu po trati zvané Teplický Semmering, která je od roku 1998 kulturní památkou, nahradilo kodrcání autobusem. Přišli jsme tak nejen o nevšední výhledy, ale hlavně o jízdu četnými tunely, přes mnoho viaduktů a především přes úvraťovou stanici Dubí.

Jelikož jsme špatně odhadli ten správný okamžik, vystoupili jsme z autobusu nakonec až na konečné, což znamenalo navíc další tři kilometry k původnímu plánu. Asi po půl kilometru jsme narazili na hospodu U Bizona. Bylo sice jenom devět hodin, ale reklamní „áčko“ už stálo pěkně u silnice,

oficiální cedulku s otvírací dobou jsme nenašli, a tak jsme zkusili chytout za kliku. Otevřeno. Vešli jsme dovnitř a na druhé straně lokálu popíjely dvě dámy ranní kávičku. Na dotaz, jestli dostaneme pivo

jsme si vyslechli otázku: „To už máte žízeň?“ Samozřejmě! Vstávali jsme v šest a tři hodiny byli na cestách. To už Moravák lapne pěknou šlajznu.

Přitom natočit deset piv a možná uvařit nějaké to kafe není zase tak namáhavá práce. Za deset minut hotovo a mohly pokračovat ve svém kafičkovém rozjímání.

A hlavně dostat hned po ránu bratru pětikilo na dřevo. Ale když nechtěly, korunky říkaly „pane“ nadále nám. Takto se

Zbytky původní výzdoby v čekárně dávaly tušit, že kdysi bylo moldavské nádraží příjemným místem

za covidu chovají strádající restauratěři, když jim člověk donese své těžce vydělané peníze...

Překonali jsme ranní tříkilometrové prodloužení a došli do Horní Moldavy k infocentru. Po oražení razítek a nákupu drobných suvenýrů jsme dorazili k nádraží. Velikost nádraží budovy dává znát, že šlo o velmi významnou hraniční stanici, vždyť za dob své největší slávy vedly koleje až do německého Freibergu. Před druhou světovou válkou zde jako výpravčí působil Adolf Branald. Posledního významného využití se dráze dostalo v 50. letech, kdy se po ní dopravoval materiál na stavbu vodního díla Fláje. Dnes několik kilometrů přes hranice chybí, ale jedná se o možném opětovném propojení české a německé tratě. Úpadek železnice se podepsal zejména na vzhledu výpravní budovy. Z té je teď doslova nádraží duchů – počmárané zdi, rozbitá okna, vytrhané podlahy,

poházené zbytky někdejšího zařízení.

Tak jsme se pokochali a razili dál. Na horskou chatu Vitiška, kde už byli o poznání vstřícnější, takže jsme se dle libosti občerstvili. Odtud

jsem pokračovali po neznačené cestě do Mikulova. Cesta vede za nedlouho přímo nad portálem jednoho z železničních tunelů. Jaké bylo naše nemilé

překvapení, když zrovna v tu chvíli se z něj vynořil jedoucí vlak – tak přece jezdí!

V Mikulově jsme si prohlédli zhruba dvě století starý hrázděný dům a zamířili do jedné z místních restaurací k doplnění tekutin. Nevím, zda byla letos nějaká speciální vosí sezona nebo je to zde normální, ale kamkoli jsme za uplynulé dny došli a přestali se hýbat, vždy se kolem ihned vyrojilo několik jedinců tohoto otravného hmyzu. A bylo naprosto jedno, zda šlo o zasednutí

U chaty Vitiška

(foto Šárka Tylšarová)

ke stolu nebo zastavení někde na vyhlídce či prostě jen tak v terénu. Na těch restauračních z a h r á d k á c h to ale byl fakt extrém.

Tady jsme však poprvé za náš pobyt objevili volně dostupné zbraně k osobní obraně.

Taky jsme si na to konto všichni vzpomněli na scénku z pohádky Tři veteráni, kde se však plácačky rozdávaly proti dotěrným mouchám. Po jednom z vyhraných „leteckých“ soubojů mi vosa prolétla kolem hlavy a Zbyňa zahlásil: „Romane zašlápní ju, ať se netrápí!“ Zkontroloval jsem tedy stav: „Není potřeba, už je po ni. Dobře’s ju trefil!“ „No, šak sem taky slóžil u protivzdušné obrany!“

Když jsme vystříleli veškerou munici, vyšlápli jsme opět uličkami Mikulova nahoru po modré směř Dubí. V lese jsme však využili neznačené zkratky na zelenou značku k již zmiňovanému dubskému nádraží. Kromě úvratového řešení stanice je možné si zde prohlédnout malou expozici dřívějšího zařízení kanceláře přednosta stanice. Pak už nás čekal jenom návrat do civilizace a místa ubytování.

Sobotní program jsme začali v předstihu řešit už v polovině týdne. Přesně tak, jak se postupně začaly upřesňovat předpovědi počasí. Před přívalovými dešti jsme se nakonec trochu paradoxně rozhodli ukrýt na vodu.

Možností se nám nabízelo více, ale z různých materiálů, které jsme za uplynulé dny posbírali, nás stále více lákala plavba „parníkem“ po Labi.

Jednak se takový výlet jevil po končícím týdnu jako dobrý relax a také nabízel trochu jiné pohledy na krajinu Českého středohoří. Hlavně jsme se ale chtěli osobně přesvědčit, jestli platí ty informace z letáků – jestli i na tu dvouapůlhodinovou plavbu lodí platí ta týdenní „šalinkarta“, co jsme dostali od pořadatelů. Ano platí!

Na mapě jsme nastudovali, jak se dostaneme do přístavu a zda to vůbec od příjezdu vlaku stihneme do vyplutí lodí. Naprosto bez problému, přístav je hned pod hlavním nádražím a ještě k němu vede lávka, takže nehrozí čekání, až bude možné bezpečně přejít širokou silnici.

S výrazy nevěřících Tomášů jsme se u paní na přístavním molu definitivně

ujistili, že jsme opravdu majiteli platných lístků na loď. Bohužel se nám dostalo také informace, že kvůli nízkému stavu Labe odtud loď nevyplouvá, ale až z přístaviště Vaňov. Tam nás v rámci provozu dopraví speciální autobus. Důsledkem ovšem bylo, že jsme vynechali Masarykovo zdymadlo pod Střekovem, technickou památku z 20. let 20. století.

Ve Vaňově už v přístavu postával pěkný hlouček německých turistů, kteří po příplutí lodí obsadili přední palubu. Na nás zůstala místa uvnitř, což se ze začátku nejevilo jako příznivé, čučet vevnitř jako ve skleníku. Ovšem první vyhrání z kapsy vyhání. A to se projevilo v momentě, kdy přišla první z mnoha dešťových přeháněk: osazenstvo venkovních prostor začalo urychleně roztahovat všemožné deštníky a nám bylo v suchu za okny fajn.

Než se tak ovšem stalo a než vůbec loď na svou plavbu vyplula, stihli jsme ještě objednat první pivo a ještě v klidu bez houpání se i napít. A stejně jako se venkovní pasažéři schovávali uvnitř před deštěm, my jsme zase v přestávkám mezi přeháňkami chodili nakukovat na palubu, aby nám ve výhledu nebránila skla v oknech. Ale hlavně aby nebránila „ve výhledu“ objektivům našich foťáků.

Plavba Českým středohořím přes Portu Bohemicu neměla jediného nedostatku. Ve velké míře jsme si užili výhledů z téměř „rybí perspektivy“ a mnohdy na místa, na kterých jsme v minulých dnech vystoupali nebo se na z jiných kopců dívali.

Na řece prostě ten čas plyne úplně jinak. Přesto se doba vyhrazená naší plavbě naplnila a loď zakotvila v Litoměřicích. Už zase jako suchozemci jsme

vyrazili na zkrácenou prohlídku města. Abychom toho viděli co nejvíc, zastavili jsme se u původní nádražní budovy, u které se nachází malá zahradní železnice s modely litoměřických dominant. Jen pár kroků vedle pak stojí

parní lokomotiva Krauss München z roku 1897.

Prošli jsme městem a usadili se na zahrádce Minipivovaru Labuť. Na minutu přesně – během pár okamžiků se

spustila průtrž mračen. I když jsme cestou lodí neustále něco „pozobávali“, přece jen nás zde dohnala hladná. Na náš dotaz, co by se dalo objednat k jídlu se nám výčepník omluvil, že kuchyň nemá. Maximálně nám ugriluje klobásku. Jednak bychom chroupali i hřebíky a taky jsme na tomto typu pokrmu nespátkovali nic nenormálního. Seděli jsme přece na zahrádce hospody, ne v Grand hotelu. To jsme ale netušili, co nám donese. Z té jeho klobásky by jeden vyžil týden.

Nakonec jsme se s donesenou klobáskou všichni úspěšně popasovali. Ostatně vzhledem k její chuti to nebyl až takový problém. Celkový gurmánský

zážitek z této destinace samozřejmě orámovala degustace zdejších piv – od ležáků po speciály typu ALE.

Černé mraky mezitím odtáhly dostatečně daleko a vzaly s sebou i doprovodný déšť.

Srovnali jsme útratu a vydali se směrem k vlakovému nádraží, abychom v rozumném čase přijeli zpět do Teplic. Čekalo nás ještě závěrečné slavnostní ukončení srazu v Duchcově. Na něm si pořadatelskou štafetu převzali organizátoři z Olomouce.

I když nám nevyšly mnohé z plánovaných hlavních cílů a výprava se občas neobešla bez nutné dávky improvizace, operativně jsme dokázali vytvořit program, který všechny nadchl i pobavil a domů jsme odjížděli zcela spokojeni. Zbývá tedy už jen to poslední: velké poděkování všem pořadatelům v čele s Dušanem Petrášem, že se do této akce pustili a hlavně jak ji dokázali připravit a zabezpečit.

Turistům z celé republiky dali příležitost a důvod zavítat do okolí Duchcova a nebyť covidu, bylo by jich patrně i více, zejména zahraničních. Svou pílí se postarali o významnou propagaci svého regionu snad ve všech oblastech, které současnou turistiku utváří – příroda, památky, muzea i toliko

dnes zdůrazňovaná gastronomie. A naše nesplněná přání? Jsou jen dalším důvodem se do těchto míst co nejdříve vrátit.

Alf

Podzimní výlety zavedly turisty ze Spartaku Adamov na Hitlerovu dálnici i do vinogradů

V sobotu 12. září pořádal KČT Boskovice s partnery tradiční Pochod po dálničním tělese R 43. Letos to byla první etapa již 11. ročníku nazvaná „Malohanácká“. My jsme si zvolili společnou vycházku s odborným výkladem.

Autobus nás dopravil z Boskovic do Světlé, kde byl začátek naší trasy. V parku na nás čekali představitelé obce, seznámili nás s její historií i současností a pokračovali jsme k bývalé vlakové zastávce, kde se nacházejí zbytky starého zavlažovacího systému postaveného v letech 1927–1928. Došli jsme k rozvodí dnešní řeky Moravy a Dyje a vzhledem k časové tísní jsme pokračovali přes Borotín naučnou stezkou Hanýsek do Velkých Opatovic.

V kartografickém centru na nás čekali starostové obcí a paní senátorka Vítková. Pohovořili o současné dopravní situaci, prohlédli jsme si obří reliéfní

(plastickou) mapu historických zemí Moravy a Slezska na ploše 100 m² z přelomu 19. a 20. století a autobusem dojeli zpět do Boskovic.

Za krásného počasí se desetikilometrového výletu pod vedením Marie Tejkalové zúčastnilo 10 turistů.

V sobotu 3. října se za pěkného, ale větrného počasí vydalo 15 turistů na vycházku z Rakšic do Bohutic. Lesní cestou jsme došli na červenou turistickou

značku, která nás dovedla k soše sv. Václava z 18. století a poté k Lurdské jeskyni. O stavbu repliky jeskyně podle francouzské obce Lourdes se zasloužil místní farář Antonín Prášek.

Pak následovala návštěva zámku, kde je instalována

muzejní expozice Bohutické křížové cesty. Unikátní křížovou cestu s 55 sochami v životní velikosti zhotovil ze dřeva libanonských cedrů kutnohorský řezbář Bohumil Bek a malíř Eduard Neumann. Sochy se téměř zázrakem

zachovaly do dnešních dnů. Navrácení se uskutečnilo v roce 2007, kdy byly na dobu 25 let zapůjčeny bohutickému obecnímu úřadu, jenž zajistil jejich nákladnou rekonstrukci, obnovu a umístění v zámecké expozici.

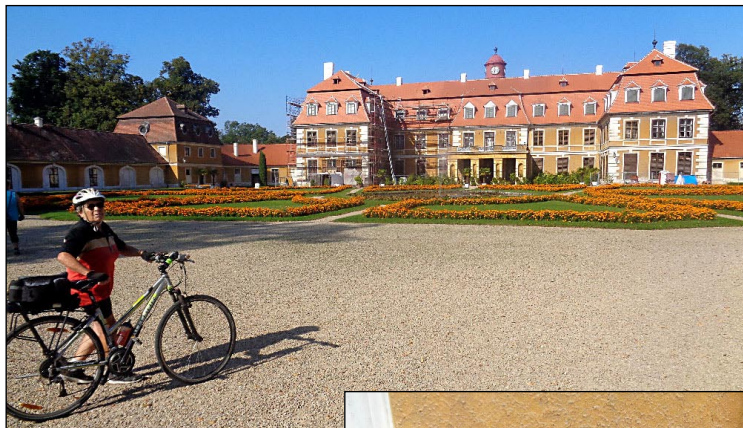
Další naše kroky vedly k barokní soše sv. Michaela, která je umístěna na návrší s krásným výhledem na vinice a Pálavské vrchy. Mezi vinicemi jsme došli na nádraží. Osmikilometrovou vycházku vedla Irena Antoszevska.

Antonín Procházka

Cesty za sluncem nabízí ukázkovou variantu turistiky do „doby covidové“

V neděli 13. září se uskutečnila v letošním roce již devátá cesta za sluncem, tentokrát na návštěvu k Salmům na zámek Rájec-Jestřebí. Den se vydařil, ti co si přivstali a vyrazili na delší z nabízených tras ještě viděli válet se mlhy

v údolí Svitavy. Ostatní čekal již nádherný teplý den. Kdo nezaváhal a vydal se na nádhernou prohlídku u Salmů, tak se zde i ochladil. Jelikož nejen

kulturou živ je člověk, mohl se osvěžit v místní kavárně dobrým pěnivým mokem s poctivou mírou nebo dobrou z m r z l i n o u . Na tyto podzemní cesty vyrazilo i přes

„koronáčovou“ situaci 32 účastníků.

Příští akce se již ponese po celou zimní sezonu ve znamení opékaných buřtíků a svařeného vína. Jelikož Cesty za sluncem jsou souborem akcí jednotlivců, nebudou v žádném případě rušeny. To by připadlo jedině na případ

úplného zákazu vycházení. Prosíme však všechny účastníky o ohleduplnost, vezměte si k opékání roušky, pak odstoupíte do bezpečné vzdálenosti a zkonzumujete si v klidu buřtíka. Také prosím na svažené víno si noste vlastní kelímek, nebo hrneček. Tím zamezíme jakémukoliv kontaktu a vše proběhne ke spokojenosti všech jako vždy, ať se nás tam sejde kolik chce. Stejně se tam nikdy nesejdeme nejednou.

Petr Vachút

Vřesovickému výšlapu za krásami podzimu počasí nepřálo

Vřesovický Klub českých turistů připravil pro 19. ročník čtyři značené trasy od osmi do třiceti kilometrů. Podle mapky s popisem trasy mohli turisté zavítat na zajímavá místa v okolí obce a Chřibů. Každý účastník obdržel pamětní dárek a diplom.

Letošní turistická akce byla ve stínu koronaviru a hlavně ovlivněná nepříznivým deštivým počasím. Za krásami podzimních Chřibů zamířilo v sobotu 26. září celkem 142 příznivců turistiky z 32 obcí a měst.

Miroslav Vaculík

Tišnovská padesátka se nakonec konala, po padesáté!

Na sobotu téměř magického dne 10. 10. 2020 byl naplánován jubilejní 50. ročník pochodu Tišnovská padesátka, který připravuje místní spolek Klubu českých turistů. Čím se letošní pochod lišil oproti předchozím ročníkům?

Do poslední chvíle pořadatelé nevěděli, zda se akce díky vládním opatřením bude smět pořádat. Organizační výbor proto zavedl nezbytná opatření;

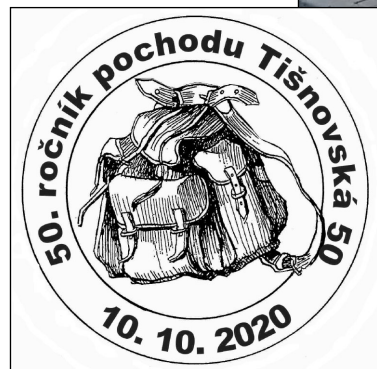
jedním z nich byla prezence mimo vnitřní prostory sokolovny, což nikdo nepamatujeme stejně jako používání dezinfekce, rozestupy, roušky. Další

novinkou byla příprava d o p o s u d maximálního počtu tras, těch bylo osm pěších a tři pro cyklisty. P ů v o d n ě plánovanou výstavku k historii pochodu

v přísálí sokolovny jsme museli kvůli opatřením zrušit.

V den pochodu bylo mlhavé ráno a pořadatelé s napětím očekávali, zda turisté přijdou. Řada plánovaných turistických pochodů se totiž

letos nekonala, ale podle telefonátů zájem byl. Střední odhad účasti zněl 500. Pro případ špatného počasí jsme před sokolovnou postavili stan. Účast nakonec převýšila očekávání a vyšplhala se na rekordních 917 účastníků! Na trasách bylo 336 Tišnováků, přímo z Brna přijelo 229 a z jiných míst a okolí

Tišnova 352 turistů, organizovaných turistů bylo 53. Už na startu obdrželi všichni registrovaní placku s logem pochodu a mohli si vybrat zdravé produkty z nabídky VITARu.

Na téměř klasický okruh 7 km jako Toulavý kočárek kolem Květnice pro nejmenší a jejich rodiče se vydalo 65 účastníků. Na trase děti plnily drobné úkoly, které připravila Studánka. Podobný sedmikilometrový okruh přes Lomničku pro pěší absolvovalo 140 pochodníků. Další trasa 11 km vedla na Štěpánovice a prošlo tudy 134 účastníků. Pod úbočí Jahodné zavedla patnáctikilometrová trasa 181 pěších, po žluté TZ dál vedla devatenáctikilometrová trasa na Veselí a Lomnici, kde prošlo kontrolou 150 účastníků. Pod Synalov vedly trasy 26 km (13 prezentovaných), 28 km (45 účastníků) a 34 km (22 turistů). Téměř historicky původní trasu 50 km údolím Svratky na Křížovice, Skorotice a Bedřichov absolvovalo 75 turistů! Na cyklotrasách 26, 35 a 50 km bylo 96 jezdců. Ve statistice čísel letošního pochodu je účast 226 dětí do 15 let, z toho 128 bylo přímo z Tišnova.

V cíli před sokolovnou bylo odpoledne rušno, někteří příchozí si vyzvedávali účastnické listy mnohdy deštěm promočeni, neboť po pěkném slunečném dni kolem 15 hodiny sprchlo.

Děkuji městu Tišnovu za podporu a všem 45 spoluorganizátorům z KČT v Tišnově za přípravu i obětavou práci. Dík patří také společnosti VITAR, která zařadila pochod do Poháru zdraví – seriálu turistických pochodů pro zdravou rodinu, dále Studánce, Kavárně Pohoda, Sokolu Tišnov a Reklamnímu a kopírovacímu centru paní Sikorové za spolupráci a podporu. Letošní Tišnovská padesátka byla nejuspěšnější v dosavadní historii pochodu a zřejmě také největší sportovní akcí v Tišnově! Přijměte prosím naše pozvání na další ročník, který bude 9. října 2021.

František Mach

Tišnovská padesátka připravila turistům procházku skoro přes všechny roční doby

Na začátek nutno zmínit, že nechybělo mnoho a procházka nebyla vůbec žádná. Covid začínal v nastupujícím podzimu opět řídit jak černá ruka, ještě pořádně nezačalo platit jedno omezení a už jej přebíjelo další. Takže podmínky, za kterých padlo definitivní rozhodnutí akci uspořádat, byly v době konání dávno pasé. Přesto dokázali pořadatelé na veškeré změny

operativně reagovat a akci uspořádat tak, aby splňovala všechna aktuálně platná protiepidemická nařízení.

Jak se na správný podzim patří a sluší, halila po ránu všechny okolní kopce v podhůří Vysočiny pěkná mlha. Ale opravdu pěkná, tajemná. Čas od času z ní vykoukly stromy na úpatí protějších kopců či baráčky nedaleké vesnice. Ranním kilometrům kolem dráhy údolím Svratky dodávala tu správnou atmosféru.

Při stoupání z údolí do Křížovic, jak se pochodníci

dostávali pomalu nad horní hranici mlhy, prosvítalo jí stále více slunečních paprsků a celé přírodní divadlo dostávalo zcela jinou dimenzi. I zalitoval jsem v tento

okamžik, že fotoaparát zůstal doma na policičce, neboť prostý čip mobilního telefonu nedokázal zachytit ani zlomek toho, co by bylo záhodno.

Úsek ze Skorotic přes Hrádky, Černovice a Zněcko do Bedřichova byl zalitý sluncem. Teplota musela v tuto dobu vystoupat někam k velmi příjemným

dvaceti stupňům a z okolních lesů a palouků dýchalo na poutníka spíš jaro než podzim.

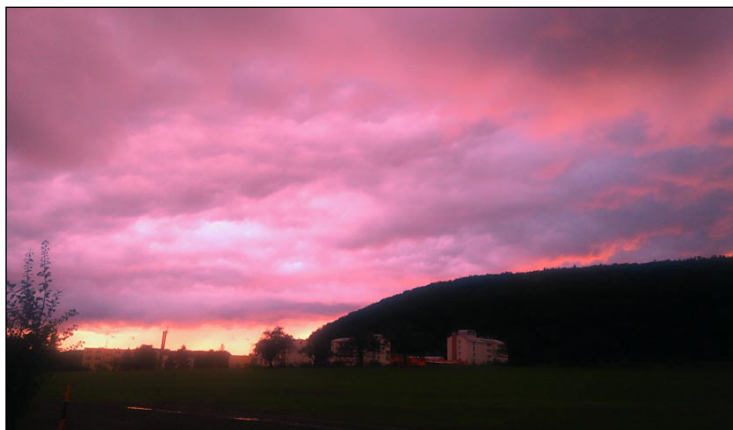
U Kozárova však obloha výrazně potemnila, což nevěštilo zhora nic dobrého. V údolí Kozárovského potoka se okolím začaly čím dál častěji ozývat hromy zvěstující blížící se bouřku. Brzy se dostavily první kapky, které záhy přešly v absolutní lijavec, který snad ani nelze slovy popsat. Spojení leje jako z konve by v tomto případě spíše charakterizovalo májovou přeháňku. Přívaly vody byly tak velké, že ze silnice před Lomnicí voda ani nestíhala odtékat a vytvořila na vozovce samostatnou vodní vrstvu snad centimetr vysokou. I kvitoval jsem s povděkem v tento okamžik, že fotoaparát zůstal doma na polici. Neexistovalo do tohoto počasí vhodné oblečení nebo vybavy. Snad jen plavky.

Bouřka charakteristická spíš pro parné letní dny sice po deseti minutách přešla, ale co s na kost promočeným člověkem? Vyždímal jsem aspoň tričko, vylil přebytečnou vodu z botků a vydal se na poslední kilometry padesátky. V Lomnici jsem se ještě před následnou přeháňkou ukryl v místním hostinci a pak hurá do cíle.

Den už se výrazně nacyloval ke konci, když se na kopci za Lomničkou začaly objevovat první tišnovské domy. A na tento okamžik nachystala si příroda finálové představení tohoto dne – krvavý západ v roztrhaných mracích nad Květnicí.

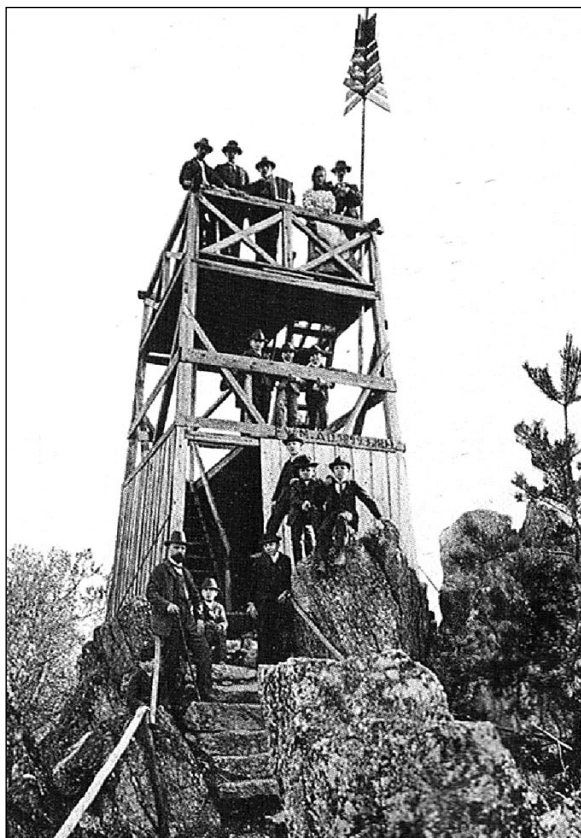
I zalitoval jsem opět, že fotoaparát zůstal doma na polici, ale asi tomu tak mělo být, aby tyto pomíjivé okamžiky zůstaly vryty jen do mé paměti.

No už chyběla jenom sněhová přeháňka a bylo by to doslova čtvero ročních dob. Ale i bez toho to byl vskutku „nadupaný“ den. Děkuji pořadatelům, že i v tak těžké době se nevzdali a umožnili mi tak tento nevšední a nezapomenutelný zážitek.

Na Babí lom se na Nový rok vydají turisté už po padesáté

Nový rok 2021 nabídne turistům všeho druhu již padesátý ročník výstupu na Babí lom. K takovému kulatému výročí stojí za to provést malou rekapitulaci. Dnes už je asi mezi námi málo účastníků prvního výstupu. Já

Vrchol Babího lomu před více než sto lety, tehdy ještě s Rohrerovou rozhlednou

pěší výstupy na vysoké kopce v okolí měst už se v té době prováděly, ale na běžkách? Bylo to už opravdu dávno, písemné doklady nejsou, ale přesto víme, že ten první běžkařský výstup organizovali nezapomenutelný Jan Černohlávek a Luděk Leder. Kopec, na který by se vyjelo, nebylo úplně snadné najít. Brno má krásné okolí, ale nějakou dominantu jako je jihočeská Kleť, vysočinská Javořice nebo beskydská Lysá hora, tu tady nenajdeme.

Je pravděpodobné, že místo výstupu – Babí lom – vybral Honza Černohlávek, jako velký znalec té oblasti a Lelekovický patriot. Pro tuto volbu

znám jen jediného a je to jeho spoluautor Luděk Leder. Po pravdě nutno říci, že v roce 1972, kdy prvního ledna stoupalo ke hřebeni Babího lomu několik účastníků vycházky odboru turistiky KTL Brno, nikdo z nich netušil, že se jedná o první ročník jedinečné akce. Byla to tehdy jen jedna z mnoha vycházek vypisovaných odborem. Vlastně to měla být vyjížďka na běžkách.

Myšlenka jet na běžkách a vyjet prvního ledna na nějaký vysoký kopec v okolí Brna vzešla z komise lyžařské turistiky. V předchozích letech bylo na Nový rok i později hodně sněhu. Lidé objevili běžky a začali na nich jezdit i v okolí Brna. Lyžařská turistika se velmi rychle rozvíjela a cvičitelé v KTL nemohli zůstat pozadu. Novoroční

byly pádné důvody: jedná se o nejvyšší vrcholek v oblasti do 20 km od Brna, je snadné se k němu z Brna přiblížit vlakem nebo městskou dopravou, je možné vyjet na běžkách až téměř k vrcholu. Nezanedbatelné je i to, že místo má dlouhou turistickou tradici. Zdálo se, že tomuto nápadu přeje i počasí. Stejně jako v předchozím roce napadl po Vánocích sníh, a tak se mohly naskárovat a navoskovat běžky. Jenže na Silvestra se výrazně oteplilo, sníh roztál a na Nový rok běžky zůstaly doma. První výšlap s výstupem na Babí lom i tak byl pěkný. Účastníci si popřáli všechno nejlepší do nového roku. A shodli se na tom, že takový způsob trávení Nového roku je výborný a že se příští rok sejdou na této akci opět.

V dalších letech se vedení novoroční akce ujal Luděk Leder, jehož cvičitelskou doménou byla právě lyžařská turistika. Podle zákona schválnosti však několik dalších let na Nový rok sníh buď vůbec nebyl, nebo jen malá vrstva nedovolující běžkování. Chodilo se tedy pěšky, a bylo

to tak, že se účastníci sešli v 9.45 u Semilassa, městským autobusem dojeli do Ořešína a dál už šli přes Útěchov a Vranov na Babí lom. Tam byli kolem poledne. Zpátky se šlo přes Lelekovice opět do Ořešína. Tato koncepce vydržela několik let. Počet účastníků přitom stále rostl, a nebyli to jen jednotlivci, ale i skupinky z jiných odborů než KTL. Pro všechny proto byly doporučovány i další trasy na vrchol a potenciální účastníci byli vyzýváni, aby svou účast ohlásili předem, aby mohlo být zajištěno posílení dopravy.

Koncem sedmdesátých let došlo k zásadním změnám. Nejprve vedení akce v té době po dva roky (1978 a 1979) převzal duchovní vůdce Chasy (zvláštního seskupení mládenců a panen v TJ TL Brno) aktivní mladík Pavel Pokorný. Ve svém deníku popsal svou první organizátorskou účast takto: „Novoroční výstup 1. 1. 1978 pořádá TJ TL, vedou: Pokorný, Černoohlávek,

Polesný. Bylo slunečné počasí s popraškem sněhu a Polesný nás hostil na hřebenu slivovicí“.

O rok později do organizace výstupů vstoupil Miloš Stejskal jako představitel vysokohorských turistů. Nebylo divu, vždyť vrchol Babího lomu je mohutný rozeklaný skalní blok s kolmými stěnami vysokými přes dvacet metrů. A vůbec proč lyžaři, když po léta žádný sníh není? Chlapci z VHT nejprve v roce 1979 zařadili do programu na vrcholu slaňování pro odvážné účastníky výstupu. Jestliže dosud byl novoroční výstup vycházkou bez nutnosti předběžných úprav v okolí vrcholu Babího lomu, od této chvíle bylo nutno prostor dopředu připravit a včas také přinést potřebný materiál. Miloš Stejskal asi v té chvíli netušil, jaké břímě na sebe vzal.

Zde je také nutno poznamenat, že od roku 1977 se do propagace novoročního výstupu zapojil i městský výbor Svazu turistiky uveřejňováním jeho propozic ve výtiscích Přejezdy na lyžích.

Od osmého ročníku v roce 1979 už koncepce novoročního výstupu zůstala v zásadě neměnná až do dnešní doby. Prvky VHT na vrcholu se samozřejmě rozšiřovaly a zdokonalovaly, také úprava posledního úseku ze sedla na

vrchol byla stále pečlivější s ohledem na bezpečnost účastníků. Od poloviny osmdesátých let už výstup nebyl koncipován jako vycházka, ale pro každého účastníka jako individuální nebo skupinový průchod sedlem. Zdatní a

odvážní se pak upravenou a fixními lany zabezpečenou cestou vydali na vrchol, kde obdrželi pamětní list s razítkem a kde jim přítomní pořadatelé potřásli rukou a popřáli vše nejlepší do další turistické sezóny. Sedlo i vrchol byly pro účastníky otevřeny v časovém rozmezí 10.30 až 14 hodin.

Na vrcholu bylo velmi těsno a účastníci často museli postupovat vzhůru v dlouhé frontě a zase v protiproudu zpět. Tam nebylo moc času na nějaké delší debaty. Zato v sedle se scházeli nejrůznější známí a přátelé, přijelo

Tomáš Dvořák a Drahoš Tůma předávají na vrcholu Babího lomu pamětní listy a k tomu přání do nového roku Služba na úzké vrcholové plošině byla mnohdy pro pořadatele opravdovým martýriem. Snášeli to ale bez reptání a odměnou jim bylo uznání a díky od účastníků

486 účastníků. V té době bylo jasné, že Novoroční výstup na Babí lom se stal jednou z významných akcí regionu. Pořadatelé z obnoveného Klubu turistů a lyžařů se proto spojili s výborem Jihomoravské oblasti. Oblast pomohla s finančním zabezpečením akce a doplnila řady pořadatelů dobrovolníky z různých odborů. Do programu také později vnesla některé významné aktivity KČT, jako byl příspěvek účastníků na dobudování turistické chaty Petra Bezruče na Lysé hoře a charitativní Novoroční čtyřlístek. Obě sbírky se těšily zájmu a podpoře turistů a jejich každoroční výnos byl více než pět tisíc korun v akci Vystup na svůj vrchol a přes deset tisíc korun pro Novoroční

se čajem i něčím ostřejším, dámy si vyměňovaly všelijaké dobroty a častovaly přítomné skvělým vánočním cukrovím. „Hodně zdraví a pohody v přírodě. A příští rok zas na shledanou tady.“ – to byly nejčastější věty na rozloučenou.

Nebylo proto divu, že už v roce 1989 vystoupilo na vrchol pečlivě odpočítaných

čtyřlístek. Tím se Novoroční výstup na Babí lom stal jedním z nejúspěšnějších v celém KČT. Není od věci poznamenat, že někteří dárci byli opravdu štedří. Na místo základního příspěvku na čtyřlístek ve výši 20 korun často do pokladničky vložili i stovku nebo dvoustovku. Účastníci si také kromě čtyřlístku mohli odnést každoroční Kalendář akcí Jihomoravské oblasti a další propagační materiály.

Každého účastníka vždy zajímalo počasí, jaké mohl očekávat během výstupu a sestupu. Přáním byla samozřejmě krajina pod sněhem při mírném mrazíku se sluncem zářícím na modré obloze. Toho jsme se však dočkali snad jen dvakrát nebo třikrát za celých 49 ročníků. Jinak většinou zataženo, vlezlo, občas klouzavo, občas větrno. Také se sněhem nic moc, přetrvával obvykle ten povánoční teplý monzun se zbytky tající břechky.

Někdy ale bylo jinak. Pro mladší čtenáře předesílám, že v ranných dobách neexistovala tak podrobná a přesná předpověď počasí jako je tomu dnes. A nebyly mobily. Občas přišla nečekaná pohroma právě v den výstupu.

Kuriozity meteorologické i účastnické

Na Silvestra 1978 byl Pavel Pokorný (vedoucí tehdejšího výstupu) se ženou a s kočárkem, v němž libě podřimoval jejich dvouměsíční synek, u Útěchova a při +8 °C se vyhřívali na zimním sluníčku. Nečekaná zimní pohoda. Zítra snad bude také tak na Babím lomu. Další den, na Nový rok, Pavel i my další pořadatelé jsme vstávali už před sedmou hodinou. Pohled na teploměr za oknem ukazoval +3 °C a v poledne zřejmě bude, jako včera, alespoň 10 °C. Takže pro výstup je potřeba obléci se jen lehce. Jenže už při opuštění autobusu něco nehrálo. Už po deváté byla zima jako na Sibíři, evidentně hodně pod nulou. A bylo stále hůř. Na Babím Lomu jsme se klepali zimou i při ostrém výstupu. Později jsme zjistili, že už v té chvíli bylo -15 °C a teplota dále klesala. Přežili jsme, ale tak promrzlí jsme snad ještě nikdy nebyli. Tak to byla studená fronta století a nejnižší teplot vzduchu za celých 49 výstupů. Takhle meteorologická anomálie stojí za malé odbočení z tématu.

V severních Čechách na začátku studené fronty při nadnulových teplotách silně přšelo až lilo. Pak teplota během několika hodin poklesla až na -20 °C. Všechno mokré zamrzlo na kost. Uhlí ve vagoněch a na pásech, ledoborce na Labi. Nastala energetická kalamita století. Chvaletickou elektrárnu udržoval v chodu kamionový most, kdy zmobilizovaná nákladní auta, která předtím vozila řepu, vytvořila nepřetržitý proud vozidel převážejících uhlí z mosteckých dolů až k Pardubicím. Stejně to moc nepomohlo. Vypínání elektřiny a topení,

omezení televize, uhelné prázdniny, to byla mela. A my jsme to měli okrajově i na Babím lomu.

O dva roky později na Nový rok 1981 se přes jižní Moravu přehnal orkán. Vítr se hnal přes lesy u Babího lomu rychlostí 118 km/h. V té době Miloš Stejskal a jeho

chlapci končili úklid materiálu, fixních lan a dalších horolezeckých pomůcek. Svě auto pro odvoz materiálu

měl Miloš zaparkované na Lelkovadlech. Naštěstí na něj žádná větev nespadla. Jenže jak odtud? Cesta na Lelekovice nemožná pro velký strom spadlý přes silničku. Tak zpět nahoru a zkusit na Vranov. Daleko nedojel, zase spadlé stromy. A totéž na další silničce na Kuřim. Teprve pak objevil lesní cestu, která nebyla zatarasena spadlými stromy. Nějaká ta větev už se odhodila. Tak

takový vichr nebyl na Nový rok při žádném výstupu a asi ani celý ten rok 1981.

A teď ještě jedna kuriozítka. V roce 1986 přišla na Babí lom šestnáctičlenná skupina až z Prostějova, a to přímo ze silvestrovské zábavy. Taková už tehdy byla pověst Novoročního výstupu na Babí lom. Přišli v oblecích a donesli krabici chlebičků a koláčů.

Do sedla pod vrcholem Babího lomu nevystupují jen zdatní mládenci a děvy, ostřílení turisté. Občas výstup vybojují i starší pánové o berličích a často nahoru tatínci vytlačí kočárky se svými ratolestmi. Ti také někdy vynesou mrňata na zádech až na vrchol. Cyklisté na horských kolech nejsou v sedle výjimkou. A ta nemá tvář. Psi všech ras a velikostí snadno doprovází své pánečky a paničky až na skalní vrchol. A rozhodně netrpí závratí. Když ale do sedla dorazí ovce nebo dokonce poník, to už je docela pozdvižení.

Z veliké řady ročníků stojí za zmínku 39. ročník v roce 2010. Tehdy, za trochu nevlídného počasí s drobným mrholením, na Lekovadlech ve velkém stanu prezentoval Honza Černohlávek svou právě vydanou knihu Babí lom. Kniha se ze všech možných pohledů zabývá významným, Brňany mnohdy nedoceněným, geografickým celkem, na jehož nejvyšší vrchol přivádí turisty i ostatní lidi Novoroční výstup. Považují ji, obsahem i provedením, za jednu z nejkrásnějších knih vydaných u nás v roce 2009.

Činnost pořadatelů v sedle, a tím více ve vrcholových skalách nebo dokonce na vrcholu, je často velmi tvrdá. Vítr, zima, někdy i deštěk a málo pohybu. Účastníci výstupu se jim to ale snaží zpříjemnit jak jen mohou. A nabízí koláče, vánoční cukroví, chlebičky, horký čaj a mnohdy nějakého toho panáčka. Ale s tím se musí opatrně. Kdyby si pořadatelé připili s každým nadšeným turistou, dopadlo by to s nimi špatně. Ale teplé ruce a přátelský pohled při vzájemném přání všeho dobrého v novém roce, to je přímo balzám na duši i tělo.

Počet účastníků Novoročního výstupu na Babí lom se v posledním desetiletí ustálil na čísle 800 až 1000, většinou v závislosti na počasí.

Bez obětavých lidí by to nešlo

Vedoucím organizačního štábu byl v celém období spolupráce KTL a Jihomoravské oblasti Luděk Leder. Jeho působení je nutno vyslovit plné uznání. Znamenalo to začít s velkým předstihem propagací akce, jednání s úřady. Následovalo podrobné zpracování programu a jeho zabezpečení pořadatelů – přesný a jmenovitý rozpis s časy takřka na minutu přesnými. Nic

se nesmělo opomenout a nutno dodat, že vždy všechno bylo zabezpečeno výborně. Na závěr pak akci uzavřít, protokolárně spočítat příspěvky ve sbírkách KČT. Pro ty tři poslední dekady opravdu dobrá práce. Samozřejmě to byl pro Ludka každoročně veliký stres. Není divu, že žezlo velení před

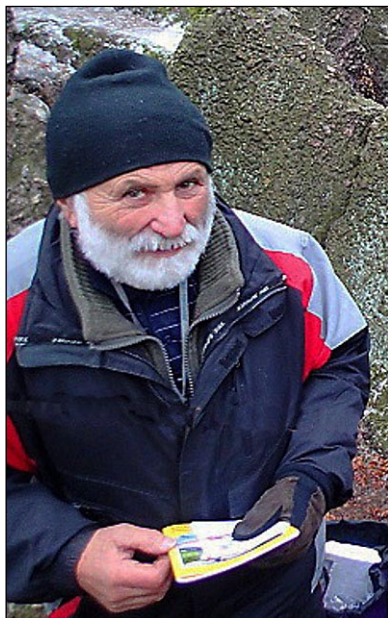
Luděk Leder v sedle Babího lomu

dvěma roky předal Václavu Křepelkovi, předsedovi odboru KČT KTL.

Zvláštní odstavec ovšem musím věnovat Milošovi Stejskalovi. Obyčejný účastník výstupu může na Silvestra dle libosti flámovat, a když se mu ráno chce vstávat, dříve či později, podívá se z okna na počasí a buď se obleče a vyrazí na výlet, nebo si dá kafičko a pustí televizi. I my řadoví pořadatelé můžeme někdy vypustit a odjet třeba na jinou akci. Ale Miloš, rok co rok bez přestávky, musí už den před akcí zmobilizovat své pomocníky, naložit materiál a vyjet k Babímu lomu. Je-li pěkně a sucho, věci se uskladní a provede se jen nejnnutnější úklid trasy. Ale běda, jestli je půl metru sněhu nebo ledovice. To pak nastává tvrdá práce, prohazování cesty,

sekání ledu na skalních stupních, čištění vrcholových partií. A druhý den ráno musí být už v 9 hodin všechno připraveno. První výstupoví nedočkavci už přicházejí před devátou. To musí Miloš na toho prvního ledna pěkně brzy vstávat. A s jasnou hlavou. Pak téměř osm hodin nepřetržitě být v jednom kole, pomáhat, kontrolovat. Jen malé chvilky zbudou na podání ruky kamarádům a letmý rozhovor. Když si představím, že tohle vše dělá Miloš každý rok, bez přestávky a už čtyřicet let... Neskutečné nasazení a obětavost. S úctou klobouk dolů před ním i před jeho nejbližšími pomocníky z VHT a TOM.

V rolích pořadatelů, organizátorů a pomocníků se čtyřiceti devíti ročníků Výstupu na Babí lom objevily desítky lidí, nejen z KTL ale i z mnoha odborů Jihomoravské oblasti. Všechny na tomto místě není možné jmenovat.

Miloš Stejskal ve vrcholových skalách

Patří jim dík za úsilí a obětavost, nejsou zapomenuti, v našich dokumentech žijí stále. Za všechny poděkování Janu Černohlávkovi, který byl u zrodu akce a při vedení prvních ročníků (bohužel už není mezi námi), Luďkovi Lederovi za dlouholeté administrativní vedení výstupů, od přípravy a propagace až po provedení a vyhodnocení, Miloši Stejskalovi za vedení některých ročníků a hlavně za technické zabezpečení více než čtyřiceti výstupů. A s ním také všem „véháťákům“ a cvičitelům z TOM Horolezčata. Závěrem si poděkování zaslouží také výbor Jihomoravské oblasti KČT, vedený energickou Hanou Slabákovou, za všestrannou podporu akce, která se stala prvním každoročním svátkem turistů na Brněnsku a Jižní Moravě

Bohumil Polesný

Závazné pokyny k dodržování protiepidemických opatření při individuálních vycházkách 1. ledna 2021

Vzhledem k aktuální situaci (5. stupeň PES), bude jubilejní 50. Babí lom zcela individuální a netradiční, bez VHT. Půjdete-li se projít, nehledejte nikoho ani v sedle, ani na vrcholu. Na Lelkovadle najdete „výdajové okénko“ pro oblastní kalendáře a novoročenky. Přistoupit můžete pouze jednotlivě, s řádnými rozestupy a s nasazenou rouškou.

Budete-li chtít Novoroční čtyřlístek, připravte si tentokrát 30 Kč (ústředí zvýšilo požadovanou minimální částku) na vhození do krabice, rozhodně nelze s penězi manipulovat, něco vracet apod. Doporučujeme vzít si s sebou vlastní dezinfekci, protože nějakou máme, ale bez povolení k vjezdu nemůžeme s kalendáři táhnout nahoru nic dalšího.

oblastní výbor

PF 2021

ZPRAVODAJ JIHOMORAVSKÉ OBLASTI KLUBU ČESKÝCH TURISTŮ: připravuje oblastní výbor, sazba a design Alf. Příspěvky z odborů je možné zasílat e-mailem na alf@ktnoha.cz (texty ve formátu RTF nebo DOC/DOCX, obrázky jako JPG případně TIFF) nebo v písemné podobě na oblastní sekretariát v Brně, Křížkovského 29. Příspěvky zasláné poštou nebo doručené osobně nevracíme – po dohodě je možné si je vyzvednout na sekretariátu v úřední hodiny. Pokud u fotografie není uvedeno jinak, je jejím autorem (dodal ji) autor článku. Vyhrazujeme si právo dlouhé příspěvky zkrátit. Další informace z oblasti lze získat na www.kct-jmo.cz.